

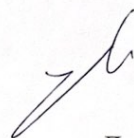
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра неврології та нейрохірургії

ПРОГРАМА ВИБІРОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Сучасні підходи до діагностики, лікуванню та профілактики
судинної патології головного мозку»
підготовки: докторів філософії на III освітньо-науковому рівні
(назва рівня вищої освіти)

галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»
(шифр та назва галузі знань)

спеціальності: 222 Медицина
(код та найменування спеціальності)

 Розробники програми:
Д.мед.н., проф. Сон А.С.
Д.мед.н., проф. Стоянов О.М.
К.мед.н., доц. Добровольський В.В.

Одеса 2020

Робоча програма складена та затверджена на засіданні кафедри неврології та нейрохірургії ОНМедУ, «31» серпня 2020 р. Протокол № 1

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Сучасні підходи до діагностики, лікуванню та профілактики судинної патології головного мозку» складена на підставі освітньо-професійної програми третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти з підготовки докторів філософії зі спеціальності 222 «Медицина» ОНМедУ, затвердженою Вченою Радою ОНМедУ від 04.06.2020 року (протокол № 11).

Програму ухвалено на засіданні предметно-циклової методичної комісії з терапевтичних дисциплін «28 » серпня 2020 р. (прот. №1). Голова предметної циклової методичної комісії з терапевтичних дисциплін.

Д.мед.н., проф. Мацегора Н.А.

Програму затверджено на засіданні Центральної координаційно-методичної Ради ОНМедУ від «16» вересня 2020 р., Протокол №1.

Вступ

Програма вибіркової навчальної дисципліни визначає передумови доступу до навчання, орієнтацію та основний фокус програми, обсяг, необхідний для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії, перелік загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, нормативний і варіативний зміст підготовки фахівця, сформульований у термінах результатів навчання, та вимоги до контролю якості вищої освіти.

Вибіркова навчальна дисципліна «Сучасні підходи до діагностики, лікуванню та профілактики судинної патології головного мозку» складається з 4 кредитів ЄКТС (120 годин): у кожному кредиті по 15 аудиторних годин та 15 годин для самостійної роботи; усього 70 аудиторних годин та 50 годин для самостійної роботи.

Теоретичні знання здобувають на лекціях, при вивченні рекомендованої сучасної медичної, неврологічної літератури, які проводяться на основній базі кафедри. Засвоєння та відпрацювання практичних навичок лікарями з питань робочої програми проводиться на практичних та семінарських заняттях на базах кафедри, під керівництвом викладачів кафедри.

Ступень засвоєння практичних навичок відзначається під час заліку на заключному занятті.

Аспіранти, які виконали план і програму курсу, атестуються для визначення рівня знань і практичних навичок з питань судинної патології мозку, сучасної діагностики, методів нейровізуалізації, лікування та профілактики, визначених робочою програмою і успішно здали залік, видається сертифікат встановленого зразку про проходження елективного курсу «Сучасні підходи до діагностики, лікуванню та профілактики судинної патології головного мозку».

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета викладання неврології передбачає здобуття та поглиблення комплексу знань, вмінь, навичок та інших компетенцій, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань з цієї дисципліни, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, що вирішує актуальне наукове завдання в неврології, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

1.2. Основними завданнями вивчення судинної патології є:

- Визначати нові наукові напрямки, теоретичні та практичні проблеми судинної патології;
- Оволодіти термінологією з судинної неврології; вивчити новітні методи дослідження та лікування;
- Визначати етіологічні та патогенетичні фактори судинних

- захворювань в неврології;
- Аналізувати типову та атипову клінічну картину судинних захворювань;
- Скласти план обстеження хворого та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при судинних захворюваннях;
- Проводити диференціальну діагностику, обґрунтовувати і формулювати діагноз судинних захворювань;
- Визначити тактику ведення (рекомендації стосовно режиму, дієти, лікування) хворого із судинним захворювань;
- Діагностувати та надавати медичну допомогу при невідкладних станах в неврології;
- Проводити первинну і вторинну профілактику, реабілітацію при судинних захворюваннях.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє ВНД (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти). Згідно з вимогами освітньо-наукової програми “Неврологія”, дисципліна забезпечує набуття аспірантами компетентностей:

1.3.1. Інтегральна:

знати історію розвитку та сучасний стан наукових знань в неврології; етіологію, патогенез, класифікацію, клінічні прояви, сучасні стандарти діагностики, диференціальну діагностику, лікування, невідкладну допомогу, профілактику, прогноз при судинних захворюваннях та їх ускладненнях.

1.3.2. Загальні (ЗК):

ЗК1. Здатність до вдосконалення та розвитку власного інтелектуального та загальнокультурного рівню.

ЗК2. Вміння працювати автономно, з дотриманням дослідницької етики, академічної доброчесності та авторського права.

ЗК3. Навички до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність до спілкування і роботи у професійному середовищі та з представниками інших професій у національному та міжнародному контексті.

ЗК5. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здатність генерувати нові ідеї.

ЗК6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК7. Вміння планувати та управляти часом.

1.3.3. Спеціальні (фахові, предметні) (СК):

СК1. Глибокі знання і систематичне розуміння предметної області за напрямом та тематикою наукових досліджень у галузі медицини, зі спеціалізацією неврологія, з акцентом на судинні захворювання головного мозку.

СК2. Здатність до визначення потреби у додаткових знаннях за напрямком наукових досліджень, та формулювання дослідницьких питань, генерації наукові гіпотези у сфері медицини, зокрема внутрішньої медицини, з акцентом на судинну патологію головного мозку.

СК3. Здатність розробляти та управляти науковими проектами у сфері

медицини, зокрема неврології, з акцентом на судинну патологію головного мозку.

СК4. Здатність обирати методи та критерії оцінки досліджуваних феноменів та процесів в галузі медицини та неврології, з акцентом на судинну патологію головного мозку.

СК5. Володіти сучасними методами наукового дослідження зокрема в області судинної патології головного мозку.

СК6. Здатність проводити коректний аналіз та узагальнення результатів наукового дослідження зокрема в області судинної патології головного мозку.

СК7. Здатність інтерпретувати можливості та обмеження дослідження в області судинної патології головного мозку, його роль у суспільстві.

СК8. Вміти впровадити нові знання (наукові дані) з судинної патології головного мозку в освітній процес та практику охорони здоров'я.

СК9. Оприлюднити результати наукових досліджень з судинної патології в усній і письмовій формах відповідно до національних та міжнародних стандартів.

СК10. Організовувати та реалізовувати педагогічну діяльність у вищій медичній освіті.

2. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ЕЛЕКТИВНОГО КУРСУ

«Сучасні підходи до діагностики, лікуванню та профілактики судинної патології головного мозку»

№	Назва курсу та розділу	Л	С	П	С.Р.	Всього
1.	Актуальність проблеми судинної патології ЦНС. Етіологія, патогенез та фактори ризику гострих порушень мозкового кровообігу.	2			8	10
2	Кровопостання головного мозку. Симптоматика розладів центральної гемодинаміки у різних судинних басейнах.	2			4	6
3	Клініка, діагностика, лікування та прогноз інсультів	4	4	10	10	28
4	Топічна діагностика. Методи виявлення ЦВП. Нейровізуалізація ЦВП		14	4	16	34
5	Порушення свідомості, кома, диференційна діагностика коматозних станів. Критерії смерті мозку		8		4	12
6	Особливості клінічних проявів скороминучих порушень мозкового кровообігу. Транзиторні ішемічні атаки.			6	6	12
7	Медична реабілітація постінсультних хворих з застосуванням протоколів заснованих на доказах	2			4	6
8	Профілактика церебро-васкулярної патології згідно рекомендацій заснованих на доказах			6	10	16
9	Сучасні підходи до лікування гострих та хронічних порушень мозкового кровообігу			6	38	44
10	Залік		2			2
	ВСЬОГО	10	28	32	90	160

2.1 ТЕМИ ЛЕКЦІЙ ЕЛЕКТИВНОГО КУРСУ

«Сучасні підходи до діагностики, лікуванню та профілактики судинної патології головного мозку»

№	Найменування теми	Обсяг у год.
1	Актуальність проблеми судинної патології ЦНС. Етіологія, патогенез та фактори ризику гострих порушень мозкового кровообігу.	2
2	Кровопостачання головного мозку. Симптоматика розладів центральної гемодинаміки у різних судинних басейнах.	2
3	Клініка, діагностика, лікування та прогноз ішемічних інсультів.	2
4	Клініка, діагностика, лікування та прогноз геморагічних інсультів. Розриви артеріальних аневризм та артеріо-венозних мальформацій головного мозку.	2
5	Медична реабілітація постінсультних хворих з застосуванням протоколів заснованих на доказах	2
	Всього	10

2.2 ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ЕЛЕКТИВНОГО КУРСУ

«Сучасні підходи до діагностики, лікуванню та профілактики судинної патології головного мозку»

№	Найменування теми	Обсяг у год.
1	Основи топічної діагностики уражень нервової системи при ішемії мозку	6
2	Методи виявлення вогнищевої патології у хворих з припустимою судинними захворюваннями головного мозку	4
3	Порушення свідомості, кома, диференційна діагностика коматозних станів. Критерії смерті мозку	8
4	Додаткові методи обстеження, які застосовуються у хворих на інсульт	4
5	Діагностика та диференційна діагностика субарахноїдального крововиливу	4
6	Залік	2

	Всього	28
--	--------	----

2.3 ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ЕЛЕКТИВНОГО КУРСУ

«Сучасні підходи до діагностики, лікуванню та профілактики судинної патології головного мозку»

№	Найменування теми	Обсяг у год.
1	Діагностика та диференційна діагностика порушень спинального кровообігу. Методи нейровізуалізації.	4
2	Особливості клінічних проявів скороминучих порушень мозкового кровообігу. Транзиторні ішемічні атаки.	6
3	Таламічний синдром, синдром внутрішньої капсули, стовбурні синдроми при ГПМК	4
4	Форми ішемічного інсульту. Особливості клінічного перебігу	6
5	Профілактика церебро-васкулярної патології згідно рекомендацій заснованих на доказах	6
6	Сучасні підходи до лікування хронічної ішемії мозку	6
	Всього	32

2.4 ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЕЛЕКТИВНОГО КУРСУ

«Сучасні підходи до діагностики, лікуванню та профілактики судинної патології головного мозку»

№ з/п	Тема	К-ть годин
1	Гострі порушення венозного кровообігу (клінічні прояви, особливості перебігу, діагностики та диференційної діагностики).	16
2	Транзиторні ішемічні атаки (клінічні прояви, особливості перебігу, діагностики та диференційної діагностики).	6
3	Роль судинних аномалій та варіантів кровопостачання в розвитку цереброваскулярних захворювань.	6
4	Хронічні повільно прогресуючі порушення мозкового кровообігу(дисциркуляторна енцефалопатія). Венозна енцефалопатія.	38
5	Субарахноїдальні крововиливи (клінічні прояви, особливості перебігу, діагностики та диференційної діагностики).	4
6	Паренхіматозно - субарахноїдальні крововиливи (клінічні	6

	прояви, особливості перебігу, діагностики та диференційної діагностики).	
7	Епідуральні гематоми (клінічні прояви, особливості перебігу, діагностика та диференційна діагностика).	6
8	Субдуральні гематоми (клінічні прояви, особливості перебігу, діагностика та диференційна діагностика).	8
Разом		90

3. Форми оцінювання:

- тести вхідного та заключного контролю рівня знань за темою ПЗ;
- усна відповідь за матеріалом поточної теми в межах розв'язання типових і нетипових задач при клінічному розборі тематичних пацієнтів та/або клінічних ситуаційних задач;
- контроль оволодіння практичними навичками;
- контроль оволодіння навичками оцінювання результатів методів дослідження
- залік.

4. Оцінювання поточної навчальної діяльності аспіранта

Під час оцінювання засвоєння кожної теми розділу аспіранту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для вивчення теми. Наприкінці вивчення ВНД поточна успішність розраховується як середній поточний бал, тобто середнє арифметичне всіх отриманих студентом оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми.

Підсумковий контроль у формі заліку здійснюється після завершення вивчення усіх тем ВНД «Сучасні підходи до діагностики, лікуванню та профілактики судинної патології головного мозку». До заліку допускаються слухачі, які відвідали усі передбачені ВНД аудиторні заняття, виконали весь об'єм СР та мають середній бал за поточну навчальну діяльність не менше 3,51.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин (4 кредити ЄКТС).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Неврологія: нац. підручник / І.А.Григорова, Л.І.Соколова, Р.Д.Герасимчук та ін.: за ред. І.А.Григорової, Л.І.Соколової. – К.: ВСВ «Медицина», 2014. – 640 с.
2. Очерки по ангиографии / Под ред. З.А.Суслиной, М. МИА. – 2005. – 234 с.
3. Бондаренко Л.П. Семенова О.В. Топическая диагностика поражения нервной системы (в вопросах и ответах). Справочное руководство (второе издание). К.: Олфа. - 2010. – 167 с.
4. Скоромец А.А., Скоромец А.П., Скоромец Т.А. Топическая диагностика заболеваний нервной системы. – Руководство для врачей. – 5-е изд. стереотипное. – СПб.: Политехника, 2007. – 399 с.
5. Виленский Б. С. Неотложные состояния в неврологии: Руководство для врачей. СПб.: ООО "Издательство ФОЛИАНТ", 2004. - 512с.
6. Воробьев П. А. // Гериатрия в лекциях. М., 2002. – 230 с.
7. Карлов В. А. Неврология: Руководство для врачей /2-е изд., перераб. и доп.- М.: Медицинское информационное агентство, 2002. 640с.
8. Шмидт Е.В., Лунев Д.К., Верещагин Н.В. Сосудистые заболевания головного и спинного мозга. М., «Медицина», 1976, с ил., с. 284.
9. [Васильева А.В. Вегетососудистая дистония: симптомы и эффективное лечение](#) - С-Пб.: Невский проспект, 2007. — 160 с.
10. [Вейн А.М. Вегетативные расстройства](#) - М.: ООО МИА, 2003. - 752 с.
11. Яхно Н.Л., Дамулин И.В., Захаров В.В. Дисциркуляторная энцефалопатия. М., 2000. – 476 с.
12. Котов СВ., Исакова Е.В., Рябцева А.А., Лобов М.А., Рудакова И.Г. Комплексная терапия хронической ишемии мозга / Под ред. В.Я. Неретина.– М., 2009. – 532 с.
13. Румянцева С.А. Интенсивная терапия ишемического инсульта. РМЖ, 2005, №2, с 1256–1259
14. Карпов Р.С., Дудко В.А. Атеросклероз: патогенез, клиника, функциональная диагностика и лечение. - Томск. 2007. - 665 с.
15. Белова А. Н. Шкалы, тесты и опросники в неврологии и нейрохирургии. - руководство для врачей. 2004, Москва.: Медицинская книга. - 456 с.
16. Новик А.А., Ионова Т.И. Исследование качества жизни в медицине / Под ред. Ю.Л. Шевченко. — М.: Гэотар–Мед, 2004. — 123 с.
17. Чистик Т. Борьба с инсультом. Состояние медицинской помощи на Украине. // МНЖ. - №7, 2014. – С. 87-90.
18. Langhorne P. Восстановление двигательных функций после инсульта: систематический обзор // Ланцет (адаптация Укр.НИИ неврологии. - № 9-10. – 2014. – С.16 – 32.
19. Фломинов Ю.В. и др. Лечение инсульта в стационаре: ключевые факторы, определяющие исходы болезни // МНЖ. - № 7. – 2014. – С.46-50
20. Наказ МОЗ № 602. Реабілітація, профілактика і лікування ускладнень та планування виписки при ішемічному інсульті (адаптована клінічна настанова, заснована на доказах) 2012 р. – 50 с.

21. Наказ МОЗ № 602. Рекомендації щодо ведення хворих з ішемічним інсультом та транзиторною ішемічною атакою (адаптована клінічна настанова, заснована на доказах) 2012 р. – 38 с.
22. Наказ МОЗ № 602. Сучасні принципи діагностики та лікування хворих із гострим ішемічним інсультом та ТІА (адаптована клінічна настанова, заснована на доказах. - 2012 р. – 89 с.
23. Виничук С.М. Ишемический инсульт: эволюция взглядов на стратегию лечения. – Киев, изд. Нац. мед. ун-та. – 2008. – 120 с.
24. Румянцева С.А. и др. Антиоксидантная терапия геморрагического инсульта – М.: Медицина, 2007. – 70 с.
25. Диагностика, лечение и профилактика мозговых инсультов /А.А.Козелкин, В.И.Дарий и др. (методическое пособие). – Запорожье, 2006. – 152 с.
26. Румянцева С.А., Силина Е.В. Энергокоррекция и качество жизни при хронической ишемии мозга. – М.: Мед.книга. – 2007. – 159 с.
27. Рациональная нейропротекция / И.Ф.Беличев, В.И.Черный и др. – Донецк: Заславский, 2009. – 262 с.
28. Маркин С.П. Восстановительное лечение больных перенесших инсульт – М.: Олфа. – 126 с.
29. Віннічук С.М. Гострий ішемічний інсульт. – К.: Наук. думка, 2006. – 286 с.
30. Віннічук С.М. Неврологія: підручник для лікарів інтернів, курсантів ФУЛ. – К.: Здоров'я, 2008. – 233 с.
31. Дифференциальная диагностика нервных болезней: Руководство для врачей / Под ред. Г.А.Акимова, М.М.Одинака. – СПб.: Гиппократ, 2005. – 665 с.
32. Квалификационные тесты по неврологии / под ред. Штока В.Н. – М.: МЕДпресс-информ, 2010. – 204 с.
33. Мументалер М. Дифференциальный диагноз в неврологии – М.: МЕДпресс-информ, 2009. – 360 с.
34. Руководство по неврологии по Адамсу и Виктору – 7-е изд. – М.: МИА, 2006. – 677 с.
35. Скворцова Т.Ю., Бродская З.Л., Савинцева Ж.И. Современные методы нейровизуализации в дифференциальной диагностике лучевых поражений головного мозга у больных с церебральными опухолями // Бюллетень сибирской медицины. - № 4, 2011. – С. 130-136
36. Суслина З.А., Пирадов М.А. Нейровизуализация при сосудистой патологии головного мозга // Неврологический вестник №1 , 2007. — С.145—149.
37. Вальдуза Х.М. Нейросонология и нейровизуализация при инсульте – М.: Медпресс, 2012. – 608 с.
38. Одинак М.М. Позитронная эмиссионная томография. В кн.: Неврология: Национальное рук-во. Под ред. Е.И. Гусева М.: ГЭОТАР-Медиа, 2009;167–71.

39. Яхно Н.Н., Левин О.С., Дамулин И.В. Сопоставление клинических и МРТ-данных при дисциркуляторной энцефалопатии. Сообщение 2: Когнитивные нарушения. Неврол. Журн. - 2001;6(3):16–8.
40. Емелин А.Ю., Фокин В.А., Лобзин В.Ю. и др. Трактография как новый метод изучения патогенеза и дифференциальной диагностики деменций. Вестн. Рос. ВМедА (прилож.) 2010;4(32):26–7.